

# העריא וועגען יודען און ארץ-ישראל

אונפארטיי אישע פארטיי - נעזערשאפטליכע סאג - צייטונג

№ 80 (1074) | Łódź, Poniedziałek 4 Kwetnia 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדזש מאנטאג ב ניסן תרפ"ז | № 80 (1074)

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-7

## העריא וועגען יודען און ארץ-ישראל

דער געוועזענער פראנצויזישער פרעמיער דערקלערט, אז יודישע אימיגראנטען זענען אנגעוואונשענער עלע- מענט אין פראנקרײך, און אז די פראנצויזישע רעגירונג אונטערשטיצט דעם אויפבוי פון ארץ-ישראל.

### וועגען די מרוכה'לאזע

ואל אינגליכען פארקומען א ספעציעלע קאנפערענץ.

פרייז 3 (טעלעגראפיש דורך יס"א) וועגען פאסטער און בערענגונג-פרייהייט דער קאמיטעט פון די יודישע דעלעגאציע פון די קאנפערענץ מלוכה לאזע. דער קאמיטעט לעגט פאר צונויפצו- קאמיטעט פאר פארקער-ענינים ביים רופען א קאנפערענץ, וועלכע זאל זיך פאלקער-בונד מיט א רייע פארשלאגען מיט די דאזיגע ענינים בעשעפטיגען.

גענעו יודישע דאקטאריס. צוקארעט, (י.ט.א.) אויף דער לעצטער זייגונג פון רומענישען פארלע- מענט האט דער קאמיטעט דעפוסטאט לוקא געפארעט, מען זאל אבזאגען די מיליטערי-דאקטאריס-יודען און אין דער צוקונפט זאל מען נישט דערלאזען קיין יודישע דאקטאריס אין מיליטער. דעספאטאנען בעפרייט.

ווי ען 3. (טעלעגראפיש דורך יס"א) דער דעלעגאט פון דער פראנ- צויזישער רעגירונג צו די בעטהאוזען-פרייזונגען אין ווען, דער געוועז. פרע- מיער-מיניסטער הערץ האט געהאט א געשפראך מיט פארשטעהער פון דער פראנצ. און צו. א. דערקלערט, אז די יודישע עמיגראנטען אין פראנקרײך פון מורח איראפאז זענען א געוואונשענער עלעמענט, און אז יודישע ארבייטער און האנדלערען בעקומען אין פראנקרײך ארבייט צונליך מיט אלע. וויסער האט הערץ דערקלערט, אז די פראנצויזישע רעגירונג שטיצט אונטער דעם ציוניזם און דעם אויפבוי אין ארץ ישראל.

### ער פאהרט, זעלבסטשטענדיג

אוי קיינער האט איהם נישט געשריבן, מא ווער האט איהם געבעטן? ביי-צוק 3 (טעלעגראפיש דורך יס"א) דאס בירא פון יודישען קאנגרעס האט ארויסגעגעבן א בירא-קלעהרונג, אז קאלאנעל אמענט, וועלכער האט און אב'אויסטערלישען אופן געפארט די לאזע פון די יודען און רומעניען (ווי בעקאנט פלעגט אמענט איינגלעדן צו זיך יודישע דעלעגאציעס אין אויסער-רומעניען.

### דעלעגאציע פון אראבישען עקזעקוטיוו

דערט נישט אויפגענומען פון ענגלישען דעלעגאט. ירושלים 3 (טעלעגראפיש דורך יס"א) די מיטגלידער פון אראבישען עקזעקוטיוו אין א"י האבען געשיקט צום דעלעגאט פון דער ענגלישער רעג- יונג, סער שאקערוג א דעלעגאציע, וועלכע האט איהם געדארט איבערגעבען א מעמאראנדום מיט די פאדערונגען פון די אראבער. סער שאקערוג האט זיך אפגעזאגט די דעלעגאציע אויסצוגעמען.

**בעהאנטמאכונג**  
די צוואוסטע און לאנג-עקזיסטירנדע פירמע  
**J. Futerman, Łódź**  
PIOTRKOWSKA 54, telefon 6-54  
מאכט בעקאנט, דאס זי האט איבערגענומען די פארטרייטונג פון די בעסטע ביעלסקער האנדל-דיהאנעס און עמפעהלע דער. קונדשאפט צו די פארשטעהערע פליעטאגע א זעהר רייכען אויסוואהל פון די מא- דערנסטע אנגעבנדע און אויסלענדישע אלער ארט:  
דיהאנעס. גארדינען. מעבעל-שמאפען.  
כאדניכעס. דעקען. צעראמען.  
פארשידענע. נארזשומען. לינאלעאומס.  
אלעס צו קאנקורענצלאזע פרייזען און רעזולע בעהאנדלונג.  
הדרום: **54 Piotrkowska 54** דעמילדו

**היגעניש געבאקען!**  
דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג!  
מיר מאכען בעקאנט דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג, דאס אין אונזער  
**היגעניש-מעכאנישער**  
**מצה-בסקעריי**  
וועלכע געפינט **פאנסטא 91** און איז אונזער דער השגחה פון יאנאווער רב - זיך אויף - הרה"ש י"י האפנער, לאדז, אב"ד גייער'ס ראשון ווערט געבאקען פון I סארט משה'ן פון דער לאנג-יעהרונג יוד. דאמף-מנהל פון געבר. האדאלסקי און קאליש'ס תחת השגחת הרב יחזקאל ליפשיץ אב"ד קאליש שטענע דינע אויסגעבאקענע מצות **צו זעהר מעסינע פרייווען.**  
דער הורט, וון אויך גיינצעל-טערקוף קומט פאר טעגליך פון 9 פרייזען 9 און אויף פאנסטא 91 אויך אין דער פיליע בענעדיקטא 46 ביי הופער-מיני.  
בעמערקונג: דאס געזעהרטע פובליקום ווערט געצוטען צו עוועלען אונזער היגענישע בעקעריי בכרי בייצוואוינען וון ווייט דאס פירות ווערט אפגעהאטען.  
מנט אקטונג פאר די פערמיניטע יודישע בעהער-מיסטער אין לאדז  
עזרה ועליג מאז, סעלע פון 41-08.  
1844  
**שעהו, פיריג און גוט!**

**פערנעסט נישט**  
דאס די ערשטע סאנקורעני-פערויסטע  
**פערפומעריע לאה**  
אזי געוועזען און בלייבט גור ביי  
**S. BUCHWAJC, Łódź**  
Piotrkowska 22, tel. 31-43.  
ספעציעל אויף די פיערמאנען שאפט פירינג פרייווען.  
קומט און איפערצייגט אייך! פאר אריינלע גארנאמירטו

**נאדזשא סימאנאווסקא**  
**הערמאז אייזנער**  
פערלאפט.  
פיעטריקא, און אפריל 1927.  
1945  
**טיכטיגער פערקויפער**  
צו העררען-  
**קאנפעקציע**  
קען זיך מעלדען ביי זאלצמאן, גלובא 24.

לרגל ביאת נכדתנו  
**לאה ספיר**  
גם נחרה הדאקטאר  
**ש. נאלדרינג**  
בקשר התנאים הנוגעים מתנדבים תמור פרחים לצדקה היינו:  
10 זל. ת"ת של הרב  
10 תומכי אורחים  
10 מושב זקנים  
10 בוח-יהומים  
10 זנערסקא 40  
10 חמד של אמת  
10 זל. לינת החולים  
10 זעבנ-קל. סארבאוא  
5 עזרת אלמים  
5 לינת הצדק  
5 ת"ת ליפאוא  
5 של נעמ'ים רוינג  
**ב. ספיר ורעיתו צערנע.**  
חמסך לקבא אצטעל נאראקא 14.

**Dr. I. WAJNBERG**  
med.  
Cegielniana 47, tel. 26-02  
איבערליכע קראנקהייטען, ספעצ. פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בעשפראלונגען מיט קונסטליכע בערנ-זון.  
קומט און פון 5-8 נאכטאמאן.

**H. LUBICZ**  
med.  
צענעלניאנא 43 מעל. 41-52  
אפטיאלוכט מאר הויט, העקערשע און פון נאך-שוועקע קראנקהייטען.  
מילונג מיט קאמפליקאציען (תארי-אויסמאל) קומט און פון 8-10 און פון 5-8 זעהען

# מיריאנען-דעפיציט פון דער ענגלישער מלוכה

## צוליב פארגעקומענע לאנגעז-היילען-שטרייק.

### 250,000 קויהילען - ארבייטער שטרייקען אין אמעריקא.

ניו-יאָרק, 3 (ספ. טעל.) אין די סטעל-שטאַטען פון צפון-אמעריקע ווערט ווייטער דער שטרייק פון די קויהילען-ארבייטער. אין פיסבורג איז צו-קומען צו א צוזאמענשטאט צווישען פאליציי און די שטרייקערע. די ארבייטער היטען די קויהילען-גרובען, נישט צולאזענדיג קיין שטרייק ברעכער. די פלעג-מיינע צאָהל שטרייקערע שטייט אריבער 250,000.

די אמעריקאנער פרעסע ווייזט אָן, אז הונדערטער אריינגעשטעלטע האַבען נאָך, אַ קויהילען-זאַפּאַס. אין אַבער פאַרהאַן אַ געסאַהר פון אַ קאַטאַסטראָפּ, ווען דער שטרייק זאָל זיך פּערזעהן.

### מ'בעראט זיך כסדר וועגען דער וואהל-ארדינאציע

בני ד' מינדערהייטען פרעגט מען היינטער נארישט. ווערשא, 3 (טעלעפאניש). נישט געווען די רעפערענצען פון די זעלבסט-קאנטראלירטע דערויף, וואָס דער סייס אין נישט סעטיג און אין די קולאָרען אין פולסטענדיג פוסט, - האַלטען דאָך די פּוילישע קלובען אין איין פּערשטענדי-גען זיך וועגען דער וואהל-ארדינאציע אין וועגען די זעלבסט-פּערזענלעכע צענדעלעך פּערזענלעכע קלובען בעהאַנדעלט בעזונדער און נעמלינגען די שווערע וואהל-אַרדינאציע - פּראָגע, און מען איז זיך ווידער פּונאַ: דער-פּער-פּאָרען מיט גאַנטישט. דערפאַר אַבער האָט שוין משה מול געהאַט פּאַרשלאַקען פּאַרטיס פּערשטענדינג וועגען די זעלבסט-פּערזענלעכע-געזעצן. די דאָזיגע פּערשטענדינג איז צו-שטאַנד געקומען אין קאַבינעט פון מאָר-שלאַק. ס'האַבען אַנטייל-גענומען אין ווערשא, 3 (טעלעפאניש) פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז אַפּגע-פּאַהרען קיין לאַנדאָן דער ציוניסטישער מיהרער ד"ר שמריהו לצווין.

### אויבער-ראטאייבער אלע ציוניסטישע פאנדען און אינסטיטוציעס.

ניו-יאָרק, 3 (טעלעפאניש) פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) פּרייטקאָן און שבת איז פּאַרגעקומען אַ זויגונג פון פּאַרטי-ראַט פון "התאחדות" מיט'ן אַנטייל פון פּאַרטישע פון גאַליציען. ס'זענען אַרומגעזען געוואָרען פּראָגען אין צו-זאַמנהאַנג מיט די הכנות צום 15-טען וועלט-קאָנגרעס און אויך וועגען שטאַטען אַ געמיינע פון איבער-ראַט איבער-ציעס.

### קאמפּ מיט'ן "ארוועלטליכען יוד".

רעפּעראַט פון לודענדאַרפּ'ס פּרוי-בערלין, ימ"ש. די פּרוי פון נע-נצראַל לודענדאַרף (געבוירען מאַטילדע פּאָן קעמניץ) האָט אין בערלין געהאַל-טען אַ רעפּעראַט וועגען דער רעפּע-ניושה. בעת פּרוי לודענדאַרף האָט מיט פּיל סעמפּערעמענט צענטויקעלט איהרע געדאַנקען, און איהר מאַן גע-זעסען אין דער ערשטער רייה מיט אַ אונגעווענליכען געזיכט. פּרוי לודענדאַרף האָט ערקלערט פּאַר-וואָס די וועלט-מלחמה איז אויסגעבראַ-כען אין יאָהר 1914: דער גליועלסלי-כער יוד" האָט זיך שוין פון פּלאַנג גע-גרייט צו דעם מאַקענט, פּדי צו בע-הערשען די וועלט. אַלס צעווייט האָט פּרוי לודענדאַרף אַנגעוויזען, אז דאָס וואָרט "וועלט-מלחמה" מאַכט אויס אין העברעאישער איבערזעצונג 1914 (1). די צאָהל 1914 גיט אין דער סומע 15 אין דאָס ענטשערעכט דער העברעאיש-נייער יאָר, 5775.

### רעפּוטיטען

ווערען אַלץ העניגער יחסנים ווערשא, 3 (טעלעפאניש). אויף דער לעצטער זויגונג פון מיניסטער-ראַט איז אַנגענומען געוואָרען אַ פּאַר-יעקט פון אַ דעקרעט פון מלוכה פּרעזי-דענט וועגען דער פּראָצעדור ביים פּערזענלעך געריכטס-פּראָצעסען געגען אַזעלכע דעפּוטאָטען און סענאַטאָרען, וואָס געזען אויס ווערען שטעלונג בכדי צו בעקומען קאָנצעסיעס און ציהען אַ וועלכען עס איז מאַפּערזעלען געגען פון מלוכה-אוצר.

### שמריהו לעווין אפנע-פאהרען קיין לאנדאן.

ווערשא, 3 (טעלעפאניש) פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז אַפּגע-פּאַהרען קיין לאַנדאָן דער ציוניסטישער מיהרער ד"ר שמריהו לצווין.

### מ'פארשט די סיבות פון גענע ווייסבערג'ס הארע-שלאג.

בערלין, 3 (ספ. טעל.) היינט אַ גאַנצען טאָג איז געפּיהרט געוואָרען אַן אויספּאַרשונג וועגען די סיבות, צוליב וועלכע דער מאַנאַרכיסטישער גענעראַל ווייסבערג האָט בעקומען אַ האַרץ-שלאַג, בעת דער דעמאָנסטראַציע פּאַר ביים מאַרק'ס דענקמאַל.

### סדרה חלעפ.

בעפּאלען דעם פ. צ. ראַט. לעוו אין נאם. ווערשא, 3 (טעלעפאניש) פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) נעכטען אין אַווענד-האַבען די ליינקע א. צ. געפּיערט די ערשטונגען פון אַ נייעם ליקאַל פּאַר דער צענטראַלע פון די פּראָפּעסאַנעלע פּער-אינגען פון יודישע האַנדעלס-אַנגע-שעלטע (אין סימבאָנס-פּאַסאַזש).

### יכרות געפארען.

ווערשא, 3 (טעלעפאניש) די קאָ-מיטיע צו פּאַרשען די לעבענס-קאָסטען ביים סטאַט. אַפּט האָט פּענסטעשעלע, אז די לעבענס-קאָסטען זענען אין חדרש מערק ביליגער געוואָרען אין פּערנליך מיט'ן חדרש פּערזאָר אויף 0.32 פּראָצע.

### פערלייכטערונגען ביים צולעגען שטייערן אויף ראמעס.

היינטיגער צירקולאר פון פינאנץ-מיניסטעריום. ווערשא, 3 (טעלעפאניש) דער פינאנץ-מיניסטער האָט אונטערגעשריבען אַ פּאַרזאָנדונג, לויט וועלכער עס ווע-רען געענדערט די קאָמפּלעסענצען פון די שטייער-קאָסטען. היי אַזוי פון די שטייער-קאָסטען גענוג דעם צולעגען אויף ראַמעס די פּערזענלעכע שטייערען. דער ענין איז ביי אַיזט געווען שלעכט אַרומגעזיירט און נישט אַלע מ'האָט דער שטייער-פּאַסט געקאָנט געוואָנדער-לאַבען די שטייערען און אַז ער האָט שוין יאָ געקאָנט, האָט ער געמאָט אַן-פּרעזען אַ העכערע אינסטאַנץ, אין יע-דען פּאַל געוואָנדער וועגען דעם צורע-כענען 1 פּראָצע אַנטשטאַט 4 פּראָצענט.

### אבנעלענט די רעאליזירונג פון דער 8 1/2 מיליאָנען-ראַלאַר-הלוואה פאַר אײ.

ירושלים, 3 (טעלעפאניש) דורך ימ"ש. האַרץ דערווייט זיך, אז די רעאליזירונג פון דער צוגלייכער הלוואה פאַר אַרץ ישראל איז אַפּגעלעגעט געוואָרען. דאָס איז געשעהן דערפאַר, ווייל די פּאַרזענלעכע שטייערען פון דער הלוואה וועט ערלעדיגט ווע-רען, און עס וועט צוריקקומען קיין לאַנדאָן דער רעזערוו פון דער ענגלישער רעזירונג סער דוסאַן שאַדור, וועלכער ווילט אַיזט אין ירושלים.

### אורטייל אינ'ם פראצעס פון די סטרייער געשעהענישען.

סטריי, 3 (טעלעפאניש). בייטאָג 2 צו דריי חדשים, 2 צו 8 טעג. די אַרטייל וועגען די בלוטיגע גע-שעהענישען. איינער פון די אַנגעקלאַג-טע האָט בעקומען 7 חדשים טורמע, 4 צו 4 חדשים יעדער, און 2 צו-5 ח. שים.

### נישט בכיון, נאר צופעליג

אויף אַרטייל וועגען די בלוטיגע גע-שעהענישען. איינער פון די אַנגעקלאַג-טע האָט בעקומען 7 חדשים טורמע, 4 צו 4 חדשים יעדער, און 2 צו-5 ח. שים.

### גרויסער פראצעס פון דער יודישער בעפעלערונג אין גייער'ס ראיאן.

מיר אַלע פּאַרשטעהער פון די בתי-המלכות אין גייער'ס ראַיאָן פּאַרשטעהער ווי אַסע אַר-ימ"ש און נאָמען פון די תּחלילים נעמען דעם סלומר'שען "יאַנאווער רב" ש"י האַפּענע העלבער האָט דאָס דרייטעסטיג זיך צו שטעלירען אַלס ראַבב"ק נלוי ניער און דערמיט האָט ער זיך בענוצט אַרומצוגעבען נעמען דעם יאָדווקא רבני'ס מיט'ן סמ"ח זיין סאַשין-מזוה, וואָס דער ראַבב"ק איז סרסם, און די מאַשין-מזוה געבאַטען אין לאַדו זענען חמוץ גמור. מיר זעלע-רען דערקענען, אז ער איז ביי אונדז נישט אַנערקענט, נישט אַלס רב און אויך נישט אַלס דוין. מיר אַלע סאַלידאַריזירען זיך מיט דער סענעט פון די אַנגעהערביג און פּוילען, וואָס האַבען אויף אונדז געשריבען: "שוחר נפשו ירוק מהוראתו" און מוש די סענעט פון היינט ועד הרבנים של"מ א העלבע האַבען איהם ערקלערט אַלס פּאַרש גדר און חומא וזמחמאי את הרבים. דער זעל-בער פּראָפּאָט און שבת פ' החדש אין דער שוהל אויף ניע-וואַרשעווסקא 18 בעס דעהונען אַרומ-געוואָנט געוואָרען פון אַנינגע הונדערט יאָרען פון אַלע בתי-המלכות מיט אַ גרויסען רעש אַנטקעגען דעם סלומר'שען יאַנאווער רב. בינ'ה'ם דאָלעקסאַנדער-זיחאק גאַלדמאַן, דלובלין-לייבוש גרעץ, דגור ניע-וואַרשעווסקא 7-יוסף העלצמאַן, נאָוהורודשעווסקא 9-שלמה יצחק בערמאַן, ניע-וואַרשעווסקא 4-יוחשעווסקא 1-דומבאָק, דסוויאַקא-בונם ליבענשטיין... חברה עין-יעקב, דור ליטוואַוויש... אַרץ בין פּערשטעהערליך פאַר די אונטערשריפטען אַדרון נמע ישמה, רושנאוואַקא 2.

### כשר לחג הפסח!

אכטונג ג' קונדשאפט פון לאדו און פראווינע!  
דערמיט האַבען מיר דעם כבוד געזעצטעלען אונזער ג' קונדשאפט, און צום היינטיגען טאג עמפּעלען מיר זיך מיט אַ רייכען אויסוואַל פון פּאַר-ציקערואַרען, שאַהאַלאַד, באַהאַלען, מאַהאַראַן מיט רעזעלע צעהאַנדלונג און מעסעז פּרייזען. מיט אַכטונג 21, סעל, 40-35. 1943

Dr. med. H. Lajchter  
קאנסולטאַנטער פּ. רוג וואַכאַרטיע סעל, 49-66  
צאהן - כּוּרְוּרַג  
סעצ. פון כּוּרְוּרַג פּאַרשטען, נאָמען, דוואַנעלעס, צאהן - פּאַרשטען, א.ו.וו. נעמען און 1-5 און 8-9 און. וואַכאַרטיע 11-2

### גרויסער פראצעס

פון דער יודישער בעפעלערונג אין גייער'ס ראיאן. מיר אַלע פּאַרשטעהער פון די בתי-המלכות אין גייער'ס ראַיאָן פּאַרשטעהער ווי אַסע אַר-ימ"ש און נאָמען פון די תּחלילים נעמען דעם סלומר'שען "יאַנאווער רב" ש"י האַפּענע העלבער האָט דאָס דרייטעסטיג זיך צו שטעלירען אַלס ראַבב"ק נלוי ניער און דערמיט האָט ער זיך בענוצט אַרומצוגעבען נעמען דעם יאָדווקא רבני'ס מיט'ן סמ"ח זיין סאַשין-מזוה, וואָס דער ראַבב"ק איז סרסם, און די מאַשין-מזוה געבאַטען אין לאַדו זענען חמוץ גמור. מיר זעלע-רען דערקענען, אז ער איז ביי אונדז נישט אַנערקענט, נישט אַלס רב און אויך נישט אַלס דוין. מיר אַלע סאַלידאַריזירען זיך מיט דער סענעט פון די אַנגעהערביג און פּוילען, וואָס האַבען אויף אונדז געשריבען: "שוחר נפשו ירוק מהוראתו" און מוש די סענעט פון היינט ועד הרבנים של"מ א העלבע האַבען איהם ערקלערט אַלס פּאַרש גדר און חומא וזמחמאי את הרבים. דער זעל-בער פּראָפּאָט און שבת פ' החדש אין דער שוהל אויף ניע-וואַרשעווסקא 18 בעס דעהונען אַרומ-געוואָנט געוואָרען פון אַנינגע הונדערט יאָרען פון אַלע בתי-המלכות מיט אַ גרויסען רעש אַנטקעגען דעם סלומר'שען יאַנאווער רב. בינ'ה'ם דאָלעקסאַנדער-זיחאק גאַלדמאַן, דלובלין-לייבוש גרעץ, דגור ניע-וואַרשעווסקא 7-יוסף העלצמאַן, נאָוהורודשעווסקא 9-שלמה יצחק בערמאַן, ניע-וואַרשעווסקא 4-יוחשעווסקא 1-דומבאָק, דסוויאַקא-בונם ליבענשטיין... חברה עין-יעקב, דור ליטוואַוויש... אַרץ בין פּערשטעהערליך פאַר די אונטערשריפטען אַדרון נמע ישמה, רושנאוואַקא 2.

סעווא

האם גילט שמענדונג די פויגעל, וואס מאכטן דעם פריה-לינג זענען נאך נישטאן. און אויך דער קאלטער-פריהלינג האט זיך פער-שפעיטנט.

די אמעריקאנער הלוואה פאר פוילען

דער כאראקטער פון דער הלוואה. - עס ווערען נעשפעלט אויך פאלי-טישע בעדינגונגען. - די פערמיטלער און ווער דארף.

פאר דער פארשטענדער הלוואה פון אמעריקא פאר פוילען האט זיך שוין באקאנט געווארען מיט סורא, פון דעם פאליטישען קאמיוניקאט, האט מען געזעהן, אז עפס זענען פערהאן געשטעלט בעדינגונגען, וועלכע די רעגירונג מוז ערנסט בעטראכטן, צי מען זאל אנטהאלטן און אזוי פון די דא-זיגע בעראטונגען איז אפהענגיג דער גורל פון דער הלוואה. פון דעם זעלבען קאמיוניקאט האט מען אויך געקענט זעהן, אז עפס רעדט זיך נישט בלויז וועגען א'איינמאליגער הלוואה פון אמעריקא. נאך פון, עפענען קרעדיטען פאר פוילען די אמעריקאנער פערקייט.

יודישע נייעס

לאנד-קאנפערענץ פון די פוילען. ציון איז דעמאלט לאנד.

אין די עינים פון די געפאלענע קרע-דיטען און אויך צו דער רייכטקייט, איז אויסגענומען געווארען ביים מיניסטער זאלעסקי אויף א פערטרויליכער קאנפערענץ. פערשטעט זיך, אז אויך די קאנפערענץ ווערט געהאלטען בסוד-סודות, אבער אינאיינאנדר זענען איבער, אז ווידער האנדעלט זיך עס אין די פרי-הער-דערמאנעס פאליטישע בעדינגונגען, אין זעלכע עס איז, נאטירליך, פאראני-טערצירט אויך דער לעלקער-בונד. און נאך איין פערמיטלער קומט די טעג קיין ווארשע: דער פארשטענדער פון די פאראנצוישע בענק ה' מאנע, וועלכער האט דורכגעפיהרט אין אמע-ריקא די סטאטיסטישע-הלוואה פארן פאראנצוישען פראנק. דער דאזיגער פאראנצוישער מיניסטער איז געבליבן רען צוזאמען מיט די פוילישע דעלע-גאטען קיין אמעריקא און האט א גרוי-טען יר אין די בעדינגונגען, וואס זע-נען אנטקעגן געווארען צווישען די פאליטישע שלוחים מיט די אמעריקא-ניין די אלע דערמאנעס זענען געהע-רעכטען און נעכטען געקומען קיין וואר-שע אויך פאליטישע פארשטענדער פון די אמעריקאנער געלד-געבער. ווי מיר זעהען, אלזא, איז די פראגע וועגען דער הלוואה פאר פוילען גאנץ אקטועל. אויב די רעגירונג וועט די געשטעלטע בעדינגונגען אקצעפטרען, אדער די געלד-געבער וועלען איינגעהן אויף קאמפאמיסען, וועלען נאך די טעג זיך אנהויבען קאנקרעטע אונטער-האנדלונגען, כדי אויסצוארבייטען די פרטים און פרום מאך-אנפאנג יוני זאל שוין די צווייטע גרויסע הלוואה זיין א געשעדענער פאקט.

איז לאנד פון פערשקלאפטע פרויען.

פריי הירשביי דערזעהרט ווענען אינדיען.

די בארענע פון די פרויען פון פערשקלאפטע פרויען. די פרויען פון פערשקלאפטע פרויען זענען דאס די קינדער פון אינדיע וועגען וועלכע מיר רעדען און בעוואונ-דערען זייער רוחניות, איידעלקייט? די בליקען פאלען דערווילע צום יאנג, צום אקסעס, דעם בסלן, וואס האט זיך אינגאנצען אויסגעטון פון דער וועלט און פונדעסטוועגען דרעהט ער זיך פרום אין נאס. איינער האט דערגרייכט פון דער יונגען די השלמה צו קאנצען פאלטען די רעכטע פוס אויפ'ן נאקען איבערן קאפ און אזוי איז איהם די מיט איינגעטרעטענע געווארען אויפ'ן נאקען. א גור פאך, א השובה פאר זינד וואס ער וועט נאך טאן. און דער גא-דערער האט אזוי לאנג געהאלטען א האנד אין דער הויך, ביז ער האט זי שוין נישט געקאנט צוריק פארפאלגען אויך א גור, געהט ער אום מיט אג' אויסגעטרעטענער האנד. אינדיע האט זיי געבעטן א שטול אויף דער ערד. זיי שפילען זיך מיט דער שכינה. פער-קריפעלע ויך אליין, אוי, וויפיל קרי-פעלע זעה איך שוין פארויס אין די ערשטע פאך שעה! אויסער וואס א סך א סך זעהט מיר אויס אין הויך לעבען פערקריפעלע: אס איז זי, די פרוי אליין, וואס ווע-נען איהר האט מען אזוי פיל דערזעהלט - די אונטערעניגטע פון אלע פרויען אויף דער וועלט. געהט אום איינזע-וויקעלט אין איהר סארי פון קאפ ביז די פוס. זי איז א דאָגנע און בלאַטיגע (אין רעד פון דער אַרימקייט, וואָס איז די מערהייט און בעהערשט די גאָס פינגערלעך אויף די פינגער פון

איז לאנד פון פערשקלאפטע פרויען.

פריי הירשביי דערזעהרט ווענען אינדיען.

די פרויען פון פערשקלאפטע פרויען זענען דאס די קינדער פון אינדיע וועגען וועלכע מיר רעדען און בעוואונ-דערען זייער רוחניות, איידעלקייט? די בליקען פאלען דערווילע צום יאנג, צום אקסעס, דעם בסלן, וואס האט זיך אינגאנצען אויסגעטון פון דער וועלט און פונדעסטוועגען דרעהט ער זיך פרום אין נאס. איינער האט דערגרייכט פון דער יונגען די השלמה צו קאנצען פאלטען די רעכטע פוס אויפ'ן נאקען איבערן קאפ און אזוי איז איהם די מיט איינגעטרעטענע געווארען אויפ'ן נאקען. א גור פאך, א השובה פאר זינד וואס ער וועט נאך טאן. און דער גא-דערער האט אזוי לאנג געהאלטען א האנד אין דער הויך, ביז ער האט זי שוין נישט געקאנט צוריק פארפאלגען אויך א גור, געהט ער אום מיט אג' אויסגעטרעטענער האנד. אינדיע האט זיי געבעטן א שטול אויף דער ערד. זיי שפילען זיך מיט דער שכינה. פער-קריפעלע ויך אליין, אוי, וויפיל קרי-פעלע זעה איך שוין פארויס אין די ערשטע פאך שעה! אויסער וואס א סך א סך זעהט מיר אויס אין הויך לעבען פערקריפעלע: אס איז זי, די פרוי אליין, וואס ווע-נען איהר האט מען אזוי פיל דערזעהלט - די אונטערעניגטע פון אלע פרויען אויף דער וועלט. געהט אום איינזע-וויקעלט אין איהר סארי פון קאפ ביז די פוס. זי איז א דאָגנע און בלאַטיגע (אין רעד פון דער אַרימקייט, וואָס איז די מערהייט און בעהערשט די גאָס פינגערלעך אויף די פינגער פון

Dr. H. RAKOWSKI אינערליכע קראנקהייטן האט זיך איבערנעצויגן 25 זאמארוקא 8 אויף זאמארוקא 8 פראנט, 1. סטאק, טעל. 37-34. 102





# רעפ. דר. יעקב וויגאדוסי.

יצו זיין 70 יערהיגען יובילי.

# די יודישע עמינראציע-מעג. ליכטיגע הייז האנדלע.

2022 לעצער פון פאמסקא. אויב דער מלחה וויל די סומע נישט דעהאלטען קאנט איהר פאכען א.ב. זאפאפארטאנאציע און אויב ער וועט די זאפאפארטאנאציע אויך נישט וועלען צונעמען, קאנט איהר בעשטי-מען די זאפאפארטאנאציע פאר'ן מלחה. וועבען דעם ווי אזוי די פארמאליסעס צו פארעדיגען מוזט איהר זיך פערזענ-ליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט, ווייל דאס איז אפהענגיג פון כראפטי-סער פון חוב אין פון א נאכצו רייה אנדערע אומשטענדען.

2026 פראסקער: א 12-יעהריג מיידלע קאן יא פארויס באווארען ווערען אין געריכט פלעס עדות עם הוצרע אפער נישט בעשווארען.

2024 ס. פון זיכענדיג: דער קאמפאניק הענט נישט קיין רעכט צוליין צו פערטיילען צווישען די מלחה אויב די איינשטעלונגע פון דער לי-ציטאציע סומע דעקט נישט גלע פיר-טענציאט. ער מוז דאס געלד איבער-שיקען אין געריכט, וועלכע מיהרט אדורך די צומיילונג, בעמענדיג אין פאכט דעם כראפטיסער פון חוב אין די פער-העלמיש צו דער אייגענפלאקטע סומע.

2025 סאט: הגם אין ציוויל-קאדעקס איז נישט פארהאן אזא נאכמע, לויט וועלכער מען זאל קאנען טיילען א שותפות-דיג בעוועבא אויף 2 טיילען, סונדעסט-וועגען קאנט איהר אזא בקשה דער-לענגען, דאס געריכט וועט נישט אפ-זאגען צו פסק'נען אזא סכסוך, וואס איז נישט פארגעזעהען אין געזעץ אי-בעריגענס נעהט דאך אייך נישט אין פאקטיש אדורכצוימען אויף דער העלפט דאס בעוועבא, נאך אין פאסטעטעלען צו אידעאלע גרעניץ, אין שטח פון וועל-כער יעדער פון די 2 שותפים זאל זיך קאנען בעוואנדער פריי בעוועגען, ווי באגלד ביירע שותפים זענען דרויף מיטלעקע-מסכים, ביירע זענען גלייכע מיטלעקע-סאךען און דער הוואזירט נוסא הענט אויך נישט דאגעגען וועט דער ענין געוויס פארעדיגט ווערען.

2025 סאט: הגם אין ציוויל-קאדעקס איז נישט פארהאן אזא נאכמע, לויט וועלכער מען זאל קאנען טיילען א שותפות-דיג בעוועבא אויף 2 טיילען, סונדעסט-וועגען קאנט איהר אזא בקשה דער-לענגען, דאס געריכט וועט נישט אפ-זאגען צו פסק'נען אזא סכסוך, וואס איז נישט פארגעזעהען אין געזעץ אי-בעריגענס נעהט דאך אייך נישט אין פאקטיש אדורכצוימען אויף דער העלפט דאס בעוועבא, נאך אין פאסטעטעלען צו אידעאלע גרעניץ, אין שטח פון וועל-כער יעדער פון די 2 שותפים זאל זיך קאנען בעוואנדער פריי בעוועגען, ווי באגלד ביירע שותפים זענען דרויף מיטלעקע-מסכים, ביירע זענען גלייכע מיטלעקע-סאךען און דער הוואזירט נוסא הענט אויך נישט דאגעגען וועט דער ענין געוויס פארעדיגט ווערען.

**Dr. Z. Rakowski**  
ספעציאליסט פאר אירצן, נאך, האלד-אין לונגען-קאנקאייטען.  
קאנסטאמינאואוסקא 9 טעלעפאן 27-81  
שרעקשאנדקן סטן 12 בון 2 און סטן 5 בון 7.  
נאמט אויך אן אין לעסנדיגע ווערשער 17  
פון 10-11 און סטן 2-3 נ.ט.

פון פרייטער לעבנס-ביורא (הארטע, זושענאד 13) העבען מיר בעקומען פאלגענדיגע קאמפאקט נא-מען 3.  
צוליב די קלאנגען, וואס זענען פער-שפרייט צווישען די עמינראצען, און מען קען זיך אויספארטיילען פאפ-רען אויף צו פארהען קיין קאנאדע, מעלדעט די פרייטער עמינראציע ביורא, אז:  
קיין קאנאדע קען מען טארהען נאך אדער אויף א פארטייט צו זעהן א נא-הענטען קרוב (שוועסטער, ברודער, צו קינדער און צו עלטערן), אדער מיט א סערטיפיקאט פון א שיפט-געזעלשאפט פלעס א לענד-ארבייטער, צוליב דעם וואס די שיפט-געזעלשאפט ווערביירען לענד-ארבייטער פאר אויפ'ן סאך פון ארויספארענדיגען, וועלכע זיי בעקומען פון קאנאדער פארטור, ווערען קיין יודישע לענד-ארבייטער נישט אָנגע-נו-ען.

## יודישע עצות.

און דער דאקטער פאמיליאנע גיט דע רעקאמאנדאציע פון גי'ע'ס פאקטאט פאר א פארווערען אויף יודישע קאנאדען, וואס ווערען צוגעשטימט פאר יודישע פארענער.

דער אורזש. רעזימעטי נישט בערווען פאסטעטעלען דאס גרונד דירה-געלד.

**סופאן**  
יודישע פאמיליאנע פון נייצן פאלקס-פאמיליאנע  
גיסט דערלענגען איינמאנא אויף א יודישע עבא דארף צוגעלייגט היינען דער קאנאט מיט דער דעמא פון סאטא, ווען די פארמאציע ווערט פרייגע-געבען, אויף אנמאנען און קאמאן העב עין קאמפער נישט געגעבען היינען.

2020 א סאטאנער פארהער: אויב דער וועקסל איז אנטזארגע-שריבען בעווארען דורך דעם פארזאן צליין, אָנגעגעבען דאס זעלבע וואוי-נאם פון צעלעקאט און אויסנע-שטעלט געווארען נאך דער בעלענער-אין געריכט שבוה וועגען אימפער-מעגליכקייט איז עס אָהן א צווייטעל א פארברעכען, דערלענגט אָנגעקלאגע צום דעלעגאט פון דער פראקטור.

2021 ג. 7. אויב דער פערשטארבענער ווהן הענט קיינעם נישט איבערגעלאָזט, קומט דעם פאטער א פירטעל און די ברידער און שוועסטער פון פערשטארבענעם דריי פירטעל. לעבט אָבער די מוטער אויך קומט די עלטערן האלב און די ברידער און שוועסטער אויך האלב פון דער איבערגעצעליבענער ירושה.

מען, וואס וועט דאך ווערען, זי וועט ער פאפ'ן די גורה מבטל צו מאַכען. און ביז דער דאך איז ארויס, העבען די וויבער נישט אויסגעקערט צו רע-דען וועגען איהם:  
נעוונד זאל ער זיין! מיר האָבען דאך איהם פון בעט פאָרענענעמען. ער האָט נאָך קיין טי אפילו נישט גע-טרוקען.  
א מענטש אָהן א גאל, א גאלדענע פאָרץ, וויפיל מיר פליין דולן איהם א קאפ, און פאר יעדערען האָט ער גע-דולד און א גוט האָרט.  
אָבער אָט איז פארויס דער דאך און די וויבער ווערען שטיל. וואס הערט זיך, פאָרעט מען מיט ציטערנדיגע שטימען.  
דער דאך בערוהיגט זי, דער סאט-ראָסטע ווימבאר האָט צוגעזאָגט עפעס צו טון, מען דארף האָפען, דערווייל וועט מען לויט לאָזען זיצען.  
די וויבער זענען עפעס מיט דעם צושטער נישט נאך צופרידען, עפעס פילען זי, אז די זאך האָלט שטאַל, און יעדערע הייבט אָן ווייטער צו ליי-ענען איהר לידעלע, וואס פאר א גורה פאר איהר וועט זיין, אז מען זאל חלילה נאָם נישט לאָזען זיצען. דער דאך איז אַלץ געדולדיג, געדולדיג און אויסצו-בעוועהליך פאריינליך, איך קוק זיך צו מיר איז אינטערעסאַנט, זי וועט ער ביז'ן סוף אויסהאַלטען די דער-שטענדיגע, די איבעריגע רייד און די פערצווייטעלע יודענס, אָבער ער האָט דעם סמיון אויסגעהאַלטען ביז'ן סוף. דאָן ביז איך צו איהם צוגעגאַנגען און געזאָגט:  
- דאך, איהר זייט אזוי פריינדליך, אזוי גוט-האַרציג, באמת א באַרימטהיי-ציגער שידלן פון פאָלק...  
שרה רייזען.

פאר מיינ זיין אין ווילנע האָב איך דעם דאך וויגאדוסי בעטראַכטען אייניגע מאָל און גראַדע אין יום-טוב'דיגע טעג: אַמאָל אויף אַ באַנקעט לכבוד עפעס אַ חסוד'ן גאַסט, אַמאָל אזוי אויף אַ שמחה - און דאָן איז דאָך קיין וואונדער נישט, ווען דו וועסט דעם מענטשן פריינדליך און אויפגעלעבט, די שטימונג פארום שפאט די שטימונג ביים מענטשן. אָבער איינמאָל האָב איך דעם דאך געטראַכטען אין די קאָרידאָרען פון וויל-נער רעגירונגס-קאָמיסאַרעט, איהם האָ בען פאָרמאצירטע ווייבער, יודען, גערעדט, איינגעזעה'ט... אין האָב זיך צוגעהערט, עס האָט זיך געהאָנדעלט וועגען דעם, און מ'האָט די פלע פער-זאמלעטע נישט געלאָזט האַנדלען און פאַרמאָגט זייערע זיטקעס, ביז איך געשטאַנען און האָב זיך צוגעהערט. מיין אויסמערקצאָמקייט האָט געצויגען די געדולד, וואָס דער דאך האָט פאָרויס-געוויזען צו די וויבערשע ניין-מאָס רייד, יעדערע פון די וויבער האָט גע-טענהט אויף איהר שטייגער, יעדערע האָט דערצעהלט, ווי גרויס פאָר איהר פערזענליך איז די גורה.  
דרייסיג יאָר זיצען מיר דאך - האָ בען געקלאַנגען זייערע טענות ומענות אין כּאָר, מיר האָבען דאָ אונזער חוקה, האָט איהם איין יודענע פאָריינגע-שריען און אפער. און דאך וויגאדוסי איז געשטאַנען, געהערט, בערוהיגט - און געדולדיג געוואָרט - ביז דער סאט-ראָסטע וועט איהם קענען אויפנעמען, און, אז דער דאך איז אַרײַן צו דעם סטאַטוס, ביז איך געבליבען וואָר.

## מענטער „סאלא“ צענעדינאנא 18.

פארוואַס, דעם 8. אפריל ד. י. אָנפאַנג 9 און פּווענד קומט פאָר דער 25-יערהינער יוביליאַם שמואל ליידינער פון 1טן לעדער יוד, סובליער

ס'ווערט געשפּילט דען גינעטע קאָמפּעס אָפּערעט און 3 קאָטען פון סיגאל, וועלכע איז געגאַנגען און אַמעריקא אַבער 2 סעזאָנען

## דער סעזאן פון ליבע

אויף דעם אָנזען איז ספּעציעל אַנגעלאָרען געוואָרען די גוט-בעקאַנטע סובּרימאָן אין לאָדו, וועלכע האָט געשפּילט אויף דער פּוילישער ביהען

צום שוויי: אַ גראַנדיאָסער ריווערטימלענט מיט'ן אַמיל פון איראָ ערוועסטע וועלכע איהם אויס די נעמען פּוילישע און יודישע קאָמפּעסן, וו אויך וועט זינגען דאָס 10-יערהינער וואונדער-קינד מאַריאַ ליידינער, וועלכע האָט געשפּילט מיט יודים אַדרעיין וואָס געווען און געווען פון מלונדען פּאָלען, די נעמען טענין אויסגעט, פון בעקאַנטען טענער לייבאווימאָש, בילטעטן שוין צו בעקומען און סעפּער, סקאַלאַ

אָבער דען מוטער האָט זיך אויסגעוויזען און איז ווידער אַוועק קיין פּעטערבורג, כדי אויסצופאַרען אַ רעסונג פאַר איהר זעהן, ווידער האָט זיך אָנגעהויבען פאַר דער פּרוי אַ קרייז-וועג פון איין קאָנצערט צו אַנדער, פון איין ביוראָקראַט צום אַנדערען און ווידער האָט זי געזעהן פאַר זיך קאַלסע, צי-נישט, גלייכנאַטונג אָדער שפּאַקטעל פּאַנאָנאַמישע. זי האָט גע-בעטען וועגען אַ קלייניגקייט, מ'זאל פאַר איהר זעהן בייטען דאָס אָרט פון פּערשקאָנג, אַנצערזעצן אַהם און אַנצאנדער אָרט און אזוי פארום איהם דאָס פּערזען פון אַנגעזעמלעטען טויט. פּאַלץ, וואָס זי האָט זיך דערשלאָגען, און געווען, אַז מ'האָט אַהר צי-געזאָגט: מ'וועט זיך איבערלעבען, מ'וועט נאָכזעהן, נאָכפאַרשען. זי האָט זיך געמוזט צופאַרענעמען מיט דען הבטחות, בעת איהר האָרץ איז אויסגעקאַנגען, וויסענדיג, אַז דער ווהן קומט אַהם אין דען שניי פּעלדער פון סיגאַ, און יעדער טאָג דערנענטערט זיין פּאַנסטערען גרויזאַמען סוף. מיט אַ צאָרגלעכען בעמט און דען אַנגעקלאַכטע מוטער אַהייבענפאַהרען, און אויך דער שוועל בענענעם איהר דער פּערזענלעכער ווהן, באַרַט, מיט דען ווערטער:  
מאַמע, אָרעמע מאַמע, עס ערוואַרט דעך נאָך עפעס...  
און דער סאַטע - געשטאַרבען זי!  
נאָך רעגער: ער איז מוטונג געוואָרען...  
דער פּאַטער איז אַריינגעפאַלען און וואָהנען, אָהן אויפ-הער האָט ער גערעדען זיינע ווהן, ער איז אַרומגעגאַנגען און גערעדט מיט מליווען, מיט ספּאַלינג'ען, אַהם האָט זיך תמיד געדאַכט, אַז ער מוז ערגיץ לויפּען, עפעס טון, און טויט אָנגסט האָט דערווייל דען מוטער געשקט טעגליך צו איהר זעהן טעלעגראַפֿישע אויפמאָנטערונגס-גריטען, אָבער פּאַלץ איז געווען צו שפעט, און אַ פּאַנסטערען טאָג און אָנגעקוי-מען דען יודישע: ער האָט זיך דערשפּאַקטען, און זיין לעצטען בריוו צו די עלטערען שרייבט ער: אַז קאָן מעהר נישט טיילען אייערע האָפּנונגען און ערוואַרטונגען; ס'איז אַלץ אַמאָנסט, עס ווערט נישט בעסער, אַז קאָן זיין אַנגאַנצען צושעמען, זייט מיר מוז, מיינע הייס-געליבטע.

די וועלכע אַזען האָט פּערדאַמען. בעאַרבייט פאַרן ניעם פאַלסמאַלען לייט פּערשידענע מאַטעריאַלען פון 5. פראנאט, 48

מיט אַמאָסער שטימע פון אַ שווער-קראַנקען האָט איהר דער ווהן געזענטערט: מאַמע, איך זיך זייט עטליכע וואָכען אין אַנאַינזאָמער קאַמער, אָהן ליכט, זיי האָבען מיך געלאָזט אינ-באַנצען אין דער פּינסטער, איך קאָן דאָס נישט אויסהאַלטען!  
אָבער די מוטער האָט דאָס באַמוזט איבערטראַגען.  
שפּעטער האָט זיך אַרײַנגעוויזען, אַז ס'איז פאַרגעקומען אַ מיספּערשטענדיג, איין בעאַמטער האָט פּערזעהען, דער אַנדער רער האָט געהאַט אַ טעול, נאָך אַנגעלייכע בעמיהונגען איז דער מוטער געלונגען פּאָרויסצורייסען איהר ווהן פון זיינע פּייגל-גער אין אַ קראַנקען איהם אָפּמיהרען אַ היים ביז עס וועט פאַר-קומען דער ערציעט, ער איז פּערמאַטע געוואָרען פּערשיקט צו ווערען אויף עטליכע יאָר קיין סיגאַ.  
אויך פאַר אַ פּאַליטשען פּערזענלעכען און פּעראַרטיילט געוואָרען אויף עטליכע יאָר סיגאַ סאָוונאַקאָו'ס צווייטער בר-דער, דאָס איז געווען אַ גאָר עמפּאָנדילעכע בעקאַנטע פּוילישע-פּאַ-נאָטור, פון דען פּאַל חרטיים טורמע, וועלכע ער איז אָנגע-זעסען ביז צום פּראָצעס, איז ער אַנגעגען אָפּגעשוואַכט געוואָ-רען, און דאָס לעבען און סיגאַ, און דעם איי-און שניי-מדבר, ביז 50-גראַדונגען פּראָסט האָט אויף זיין צאָרטען קראַפּער בעוואַרטיקט צושטערענדיג, דער יינגער מענטש איז אַריינגעפאַלען און אַ צושטאַנד פון שווערער דערפּרעסיע, פון דען צוויי, וועלכע ער האָט געשקט אַהיים און פון דען צעזעהלונגען פון זיינע חברים האָבען די על-טערען געזעהען, אַז ער נעהט דערקעס צו וועלכעסמאָרד, פון די שווערע קלעב, וואָס זענען געפאַלען אויף ווער פּאַמיליע, און דער פּאַטער קראַנק געוואָרען.

# דעבאטע אין רומענישע פארלאמענט

## ווענעז די נעשעהענישען אין לאנד

בוקארעשט, (יי"א) צוועלפטן מיט די סטודענטען האבען אונטערהויבען א לעבנדיגע קאמפאניע אויך די קוויט-מישע דעפוטאטען.

אויף דער פארלאמענט-זיצונג גלייך נאך די געשעהענישען אין בוקארעשט האט קינג אריינגעבראנגען ווענעז די אונגרישע אריינגעברענגענע, אין וועל-כער ער האט איבערגעזעצט זינע גל-טע אנטשטימטישע סעקרעטעס און גל-טע דערס די תורה-דינע איינפירונג פון נומערס קלוגהייט, ווייטער פארדערט ער, מען זאל פערזעהרען די יודישע סטודענטען זיך גענוצט מיט קריסט-ליכע מתיים, די יודען זאלען נישט פ-קומען קיין סטודענטעס אויף צו שט-דירען אין אויסלאנד, זייט 4 יאהר דו-ערען די סטודענטשע איגרווען, וואס בעווייט דאס? זען מען דארף בעפרי-דיגען די סטודענטשע פארדערוועגן.

אויף דער אינטערפארעלעציע האט מיניסטער פערדעוויטש געגעבען סא-ל-קייזע אויף זיין קאטעדרע.

**כיינער טאר נישט ארויסקלאזען די אויסערגעווענהיל געזעגענהייט!**  
 דורכפארשונג קיין מורה-אנדערען, פערעלייבט דאך נאר אויף 2 מענן - דינסטאג, דעם 5 אין מיטוואך, דעם 6 אפריל, 8.15 פווענד און זאל פילדארמאניע, נארוואווישטא 20, אויסערגעווענהיל, סענסאציע, עקסע-רימענט פון דעם לעבען נאכ'ן טויט.

**די"ר בן-אלי**

מאניטער פון אלע אקטיווישע הילפסגעבענע, דאס פארענטליכע פון די יודישע פארקערן, וויקידיקער בענד פון איבערנאטירליכע נעהימעל כוחות, אנטליכעס וואס און נאך נישט געווען געהארגען, אויסערגע-ווענהיליכע פארשפראנג פון העל-וועהערע, בילטען פון 1 ביז 5 לול, שוין צו בעקומען אין פילדארמאניע-קאסע, 9661

# די ספארט-בעוועגונג

5. ק. ס. - מאריסטען 0:2 (0:2) ווערט דאס שפילען געפיהרט אין א שוין יאהרען לאנג, אין די סענסא-ציע פון נוסבאל-סעוואן אין לאנד, דער מעסט צווישען איצטיגען מייסטער, סו-ריסטען און דעם עקסמיסטער, ק.ס. געלעבט אין טאקע פארגעקומען אויפ'ן וואדני-פלאץ דער מעסט צווישען די צוויי מאנשאפטען, דאס איז געווען דער ערשטער מייסטערשאפט-מעסט פון דער ערשטער ליגע, דער פלאץ איז געווען איבערפולט און ס'האבען אויסגעזעהלט בילטענען.

די מאנשאפטען זענען ארויסגעטרע-טען אין פאלגענדען צוזאמענשטעל-טוריסטען: לעס, קוביק, מארשעווע-סקי, הינד, בערש, קולאוויק, הער-מאנס, קוביק סט, וויצלישעק, וואל-סער, און מיכאלסקי.

7. ק.ס.: מילע, זיל, געלעבט, יא-שינסקי, טשמיצלי, מיקא-לאקטישקי, שלעזדש, לאנגע, מיללער, סאווויק, דורקא.

אלע, ווי מיר זעהן אין ק.ס. ארויסגעטרעטען מיט איהר בעסטען צו-צאמענשטעל, דעגעבען די טוריסטען פון קארש'ן, וועלכען, ווי ס'ווענען פארמגעבונגען, נישט אנטגעשטאלטע קלאנגען, האט די מיליטער-מאכט, אלס זעלנער, נישט דערלויבט אנטויל צונע-מען אין דעם דאווענען פעסט, און דע-ניבער האט קוביק אל, געמאט שפ-יצן אין דער פערטידינג, וויצלישעק, וועלכער פיהלט נאך די צוויי פערנגע-בענע מעסטען מיט, פאלאניע, אין קא-סאווויצער, ק.ל., איז כמעט געווען ווי אונטערטויט און האט געשפילט אין אונגרייך.

דאס שפילען הויבען אן די טוריס-טען, שוין פון דער צרשטער מינוט

און דער צווייטער העלפט האט דאס שפילען נאך אונטער פנים, ס'איז גע-סאלום נישט אינטערעסאנט, דעגעבען ווערט עס געפיהרט זעהר ברענגע, פאר וואס דער ריכטער ה' זשיעמאנטקי אויס קיקעט צווייטיג פון פלאץ דעם 7. ק.ס. שפילער יאשינסקי.

דער רעזולטאט ווערט נישט געגע-דערט.

דער בעסטער אויפ'ן פלאץ איז גע-ווען אל, קוביק, וועלכע די טוריסטען האבען צו פערדאקען, וואס זיי זענען געראטעוועט געווארען פון א גרעסע-רער מפלה.

מ. א. 7.

אויב אין אייער עהרליכקייט און גלויב, אז איהר ווילט מיין טובה, מיין לאזט נישט רהפן דער גולד פון מיין נעליעטען... בערוואיגט זיך פרינצעסין, איך האב נעכטען אונטערוועגן אלע מיטלען, כדי צו שטרען די טשעכען פארזוכצו-הירען זיי-ער מייולאגישען פלאץ.

און איהר גלויבט, אז און אייער אונטערוועגן וועלען די גראדוקען זיין בלוח נאך צו זיין די טשעכען?

איך מיין אזוי, אבער אויב איהר ווינטשט עס איך, וועל איך מארגען אליין ארויספארען קיין נעגאטסקי.

איהר זענט אזוי גוט מיר! איך בין איך אזוי דאנקבאר מיט'ן געגעבען הארץ דאנקבאר!

פרינצעסין, איהר ווייט דאך, אז כ'האב איך ליב און בין צו יעדער מינוט גרייט פארצוגעבען פאר איך מיין לעבען. ער האט זיך אראפגעלאזט אויף די קניען פאר דער פרינצעסין און הייס געקושט איהרע הענד.

די פרינצעסין איז געשטאנען פאר איהם און פון איהרע טרויריגע אויגען האבען זיך אויף זינע גאקען אראפגעקיקעלט צוויי הייסע טערען.

דווק-טשעי האט פערשטאנען ווי גרויס עס איז די ליבע פון זיין פרינצעסין צו יענעם, צו דעם פערמדען-לער האט זיך אוי-געשטעלט.

נאך איין זאך - האט געזאגט די פרינצעסין מיט א ג-טע קול - דאך האב איך א בריוף צו איהם, זעהט זיך מיט איהם און גיט איהם איבער דעם בריוף.

גוט - דווק-טשעי האט גענומען דעם בריוף, זיך אויס-געדריעהט און מיט שנעלע טריט אועק.

50

**דער יצר-הרע**

דער דאקטאר לעווי האט זיך געפיהלט שטארק נישט גוט. זי מעשה מיט דעם מאני-בלומעל איז איהם אליין נישט געפאלען. עס האט איהם בפירוש ליינענשאפטליך געצויגען צו איהר, אמת, זי איז עהנליך צו כריזאטען, איז דען דערפון געדרינגען אז ער מעג פערשטען כריזאטען, זיין עהרליכע ריינע פרינצעסין מיט דער ערשטער בעסטער גיישע?

# די ארבייטער-איינוואנדערונג קיין ארץ-ישראל אין יאהר 1926

איינפירערעכאנטע סטאטיסטישע דאטען.

ירושלים (יי"א) דאך זענען פער-צענטליכט געווארען אינטערעסאנטע ציפערן וועגען דער איינוואנדערונג קיין ארץ-ישראל אין משך פון יאהר 1926 פון דער אלגעמיינער צאהל 14,656 נייע איינוואנדערער, וואס זענען אריינגע-קומען אינם יאהר 1926 קיין ארץ ישראל, האבען זיך געמונען 6425 סערטיפיקא-טען-בעצויצער (8821 פערזאנען). פון זיי האבען זיך פערעגיסטרירט אין דער עליה-קאמיוניע-בעצויצער 4571 סערטיפיקאטען-בעצויצער (5730 נפשות); עס האבען ארויסגעוואנדערט פון ארץ-ישראל אין משך פון יאהר 1926, 7365 נפשות, דאס הייסט 50,2 פרא-צענט פון דער איינוואנדערונג.

פון די איינוואנדערער האבען זיך פערעגיסטרירט איינ-מרכו עליה פון דער הסדרות הפללית זענען 3723 (81.4 פראצענט) נישט פערזיירטע און נאך 848 (18.6 פראצענט) פעהריירטע. פאר א גארען זענען אונטערוועגן 26,8

פראצע. פעהריירטע; היי-יאהר איז גע-געשטיגען די צאהל פון די איינעוואנ-דערע פארבייפרינס ביז 27.13 פראצע. צענטגעבען 22.1 פראצע. פון פאר א יאה-רען, 94.8 פראצע. פון די פערעגיסטריר-טע איינוואנדערער זענען אין עלטער פון 18 ביז 35 יאהר.

אויפ'ן ערשטען פארט אין דער ארביי-טער-איינוואנדערונג קומען ווי געוועהנ-ליך די צולים פון פוילען, 3026 אדער 66.2 פראצע. דאן קומט רוסלאנד 569 (12.45 פראצע.) רומעניען 353 (7.72 פראצע.) ליטע 174 (3.81 פראצע.) דאן געהען צעטרירן, דייטשלאנד, לעסלאנד, קאני-סטאנטינאפאל, טשעכאסלאוואקיי און 23 ווייטערע לענדער. צווישען די פ-רעגיסטרירטע איינוואנדערער קענען די העברעאישע שפראך ביי די מענער 74.9 פראצע. ביי די פרויען 52 פראצע. 1585 פון די רעגיסטרירטע צולים אדער 34.68 פראצע. זענען היכף נאכ'ן אונט-ער פון אריבער אין דארף אריין פארבייפ-ען.

# די שווארצע כריזאטעמע.

ערוואוישער ראמאן. (56)

דאס איז נישט געבליבען אונטערוועגן פאר די חברים, זיי האבען זיך באלד ארויסגעשטעלט ארום דעם פארל און מיט בעלעכטער זיי אויסגעווענען א פאלקס-לידעל וועגען א חתונה.

דער דאקטאר האט זיך א נישט צופרידענער-אויפגעהויבען. קאמיר פהיים פארהערן, עס איז צייט.

פהיים איז אהיים - האבען אלע נאכגעגעבען און די קאמפאניע האט זיך געלאזט צום ארויסגאנג.

49

**דווק טשעי**

אין פראכטפולען פארק ביים שלאס פון קאמפאטו זענען גענוצט אלע זענען בעצירט מיט כריזאטעמען, איריסען, ליל-יען און אנדערע דרום-בלומען. ביי דער איריס-גלעזע האט זיך געפונען א הייל מיט א קלייבעם פאנטאן. פאר דער הייל זענען געווען אויסגעשטעלט וואונדערליכע קליינע שטוהלען.

אויף דעם פארט האט כריזאטעמע געטראפען איהר מיטער די פרינצעסין פאראן אין געשטרעך מיט דווק-טשעי.

דווק-טשעי האט דער ערשטער בעמערקט כריזאטעמען, ער איז אויפגעשטאנען און העפליך העכטס איראקאעאיש איהר א קוש-גע-בעצען אין דער האנד.

די ערשטע עטליכע מינוט זענען זיי געגאנגען שפיל און שוויצען.

דער מעכטיגער שפין פון די גראדוקען, דער פעהרערט-וועטער אין שלאכטען קריג-מאן האט זיך געפיהלט אין דער געזענווארט פון דער געליבטער פרוי, ווי אונטערהאלטען קינד.

איך האב איך געוואלט זעהן - האט אונטערהויבען כריזאטעמע - ווייל איך גלויב אין אייער געפנהל צו מיר, איך

און ווי אויף צו להכעיס האט איהם די גיישע שוין נישט פארגעלאזט.

דאס האט ער פון איהר איצט אויך בעקומען א בריוועל ער זאל קומען צו איהר אין אטובער פארק אריין און ער ווייסט, אז ער וועט געהן, ווייל עס ציהט איהם צו איהר.

דער דאקטאר האט זיך וויקליך נישט געקענט קיין צעה געבען מיט זיך צוליי. נישט קוקענדיג אויף די שווערע געוויסענט-ביסלען, האט ער זיך דאך אין דער בעשטימטער צייט געלאזט געהן צום פארק אויף א רענדעוועו מיט דער גיישע.

אין פארק האט ער נישט באלד געמונען די, וועלכע ער האט געזוכט, ערשט אין א העלבער שעה פרום, ווען ער איז מיד געווארען זוכענדיג און האט זיך אפגעקענעט אויף א באנק פאר'ן קאפאריים זיך פרוהען איז אונטערגעקומען דאס מאני בלומעל און פון אונטען מיט איהרע הענטלעך פערשטעלט איהם די אויגען.

ווער איז דאך - האט זי שפיעריש געברענגט מיט איהר קליינענדיג קול-כפל.

דער דאקטאר האט אראפגענומען אידערע הענטלעך און צוגעטראגען צו די ליבען.

איצט האט ער בעמערקט, אז דאס מאני-בלומעל, איז נישט צוליי.

דאס איז מיין חבר'שע אפליע - האט פארגעשטעלט דאס מאני-בלומעל, זי האט זיך אזוי געוואלט בעקענען מיט דיר, אזאליע איז געווען א שטיינעקע מיט מיט גרויסע בלויע אויגען און לאנגע שווארצע אויגען-ווימפען. זי האט איהם דער-מאנט אין דער שעהנער אונגארין, אין וועלכער [ער איז אפגא-בעווען פערליבט.

ווידער אונטערהויבען - האט א טראכט געגעבען דער דאקטאר - עס הויבט מיך אן צו פערפאלגען.

דער דאקטאר איז אין דער בעגלייטונג פון די צוויי גיי-שעס איוועק אין א פראנצויזישען רעסטאראן.

די גאנצע צייט האט זיך אזאליע אויפגעפיהרט אזוי, אז עס איז געווען צו מערקען אז זי וויל געפאלען דעם דאקטאר.

דאס מאני-בלומעל איז געווען טרויריגער, ווי שפענדיג, ארום 5 א זייער האט זיך אזאליע אויפגעהויבען און זיך אפגעגעבען, זי האט געזאגט, אז מען ווארט אויף איהר.

דאס מאני בלומעל איז געבליבען מיט'ן דאקטאר אליין, (פארשפראנג קומט)

